

Kedy je potrebné nosiť respirátor či rúško

Vyhlášku, ktorá nadobudla účinnosť 19. apríla 2021 a nariaďuje prekrytie horných dýchacích ciest, [nájdete tu](#).

Upozornenie: Nižšie uvedené informácie neslúžia ako záväzná interpretácia platnej legislatívy. V prípade rozporu platí výlučne znenie príslušnej vyhlášky, ktorá bola zverejnená [vo vestníku Vlády SR](#).

Vo všetkých interiéroch (okrem vlastnej domácnosti) a v prostriedkoch hromadnej dopravy platí povinnosť nosiť respirátor bez výdychového ventilu. Prekryté musia byť ústa aj nos.

V exteriéroch je naďalej možné mať prekryté horné dýchacie cesty nielen respirátorom, ale aj rúskom, šalom alebo šatkou.

Ak sa v exteriéri vo vzdialenosti 5 metrov od osoby nachádzajú iba členovia jej spoločnej domácnosti, táto osoba nie je povinná mať nasadené rúško ani respirátor.

Respirátorom sa na účely vyhlášky rozumie filtračná tvárová polomaska bez výdychového ventilu kategórie FFP2 alebo výrobok KN95 alebo N95 alebo iný výrobok, pre ktorý [vydal Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky rozhodnutie](#) o uvedení určeného výrobku na trh bez posudzovania zhody podľa osobitného predpisu. Medzi respirátory, na ktoré sa vzťahuje takáto výnimka, patria aj respirátory s označením „RFU 02.075“.

Z povinnosti nosiť respirátor existujú výnimky, pre tieto osoby však stále platí povinnosť nosiť rúško:

1. žiakov v škole alebo v školskom zariadení,
2. pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu,
3. osôb vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody, pokiaľ sú umiestnené v objekte určenom na výkon väzby alebo trestu odňatia slobody,
4. zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu, pri ktorej sú vystavení záťaži teplom alebo fyzickej záťaži zaradenú do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie,

5. zamestnancov s chronickými ochoreniami dýchacích ciest s dychovou nedostatočnosťou a zamestnancov s kožnými ochoreniami tváre, u ktorých by nosenie respirátora mohlo viesť k zhoršeniu stavu,
6. zamestnancov, u ktorých na základe vyjadrenia pracovnej zdravotnej služby alebo na základe dohody medzi zamestnávateľom a zástupcami zamestnancov pracovné podmienky alebo spôsob práce neumožňujú nosenie respirátora.

Výnimku z prekrytia horných dýchacích ciest majú **iba**:

- deti do 6 rokov veku,
- deti v materskej škole alebo v inom obdobnom zariadení pre deti,
- osoby v exteriéroch, pokiaľ sú od ostatných osôb, s ktorými nežijú v jednej domácnosti, vzdialené viac ako 5 metrov,
- osoby so závažnými poruchami autistického spektra,
- osoby so stredným a ťažkým mentálnym alebo sluchovým postihnutím,
- osoby pri výkone športu,
- fotografované osoby na čas nevyhnutný pre výkon procesu fotografovania,
- osoby nevesty a ženícha pri sobáši,
- výkonných umelcov pri podávaní umeleckého výkonu a účinkujúcich pri nakrúcaní dokumentárneho filmu,
- tlmočníkov do posunkovej reči v rámci výkonu povolania.

Prekrytie dýchacích ciest v exteriéri

Rúška v exteriéri boli zavedené v dôsledku enormne rastúceho počtu pozitívne testovaných na COVID-19. V tejto súvislosti stúplo aj riziko zvýšenej závažnosti ochorení u rizikových skupín populácie a tiež riziko robustného komunitného šírenia ochorenia COVID-19.

- Zatiaľ čo v interiéri možno znižovať riziko nákazy zavedenými opatreniami (najmä zvýšenou dezinfekciou, hygienou, odstupmi a nosením respirátorov), v exteriéri je vyššie riziko stretávania sa a interakcií s neznámymi osobami, ktoré nerešpektujú potrebné preventívne opatrenia.
- Nosenie rúšok v exteriéri znižuje riziko prenosu ochorenia COVID-19. Platí totiž, že čím viac osôb je nakazených, tým rýchlejší je aj komunitný prenos ochorenia. V rámci komunitného šírenia je sťažené vyhľadávanie kontaktov a býva sprevádzané vysokou chorobnosťou či úmrtnosťou.

Nosenie ochranného štítu

Ochranný štít tváre nie je možné považovať za dostatočné prekrytie horných dýchacích ciest. **Ochranný štít tváre je primárne určený pre ochranu očí. Aj osoby používajúce štít nosia na ochranu dýchacích ciest rúško. Typ redukovaného štítu nechráni ani oči.**

Ochrana dýchacích ciest takýmto štítom pred kvapôčkovou nákazou a aerosólom je len čiastočná, pretože nie je možné utesniť okraje. Bočnými priestormi môže dôjsť k úniku respiračných kvapôčok a aerosólu z vydychovaného vzduchu osoby, ktorá ho nosí, a tiež k vniknutiu aerosólu z okolitého vzduchu pod štít a jeho následnému vdýchnutiu.

Tvárové rúško či respirátor, ak sú nasadené správne, priliehajú na pokožku tváre, čím vytvárajú bariéru medzi dýchacími cestami a okolím a zachytávajú prúd kvapôčok. V čase pandémie COVID-19 sú kľúčovou ochrannou pomôckou pre všetkých obyvateľov, vrátane rizikových skupín (seniori, osoby s chronickými ochoreniami, osoby s oslabenou imunitou,...).

Nosenie tvárového rúška či respirátora nespôsobuje kyslíkovú nedostatočnosť a ani vdychovanie vysokej koncentrácie oxidu uhličitého. Jednorazové i plátenné masky sú porézne, čo umožňuje normálne dýchacie funkcie. Cez tkaninu prekíznú molekuly vzduchu, no podstatne väčšie kvapôčky s vírusom sa zachytia na povrchu rúška. Respirátor poskytuje ešte vyššiu triedu ochrany.

Použitie tvárového štítu namiesto rúška sa posudzuje v jednotlivých prípadoch – napríklad pri prekladaní do posunkovej reči a podobne.

Revízia dokumentu: 19. apríl 2021